

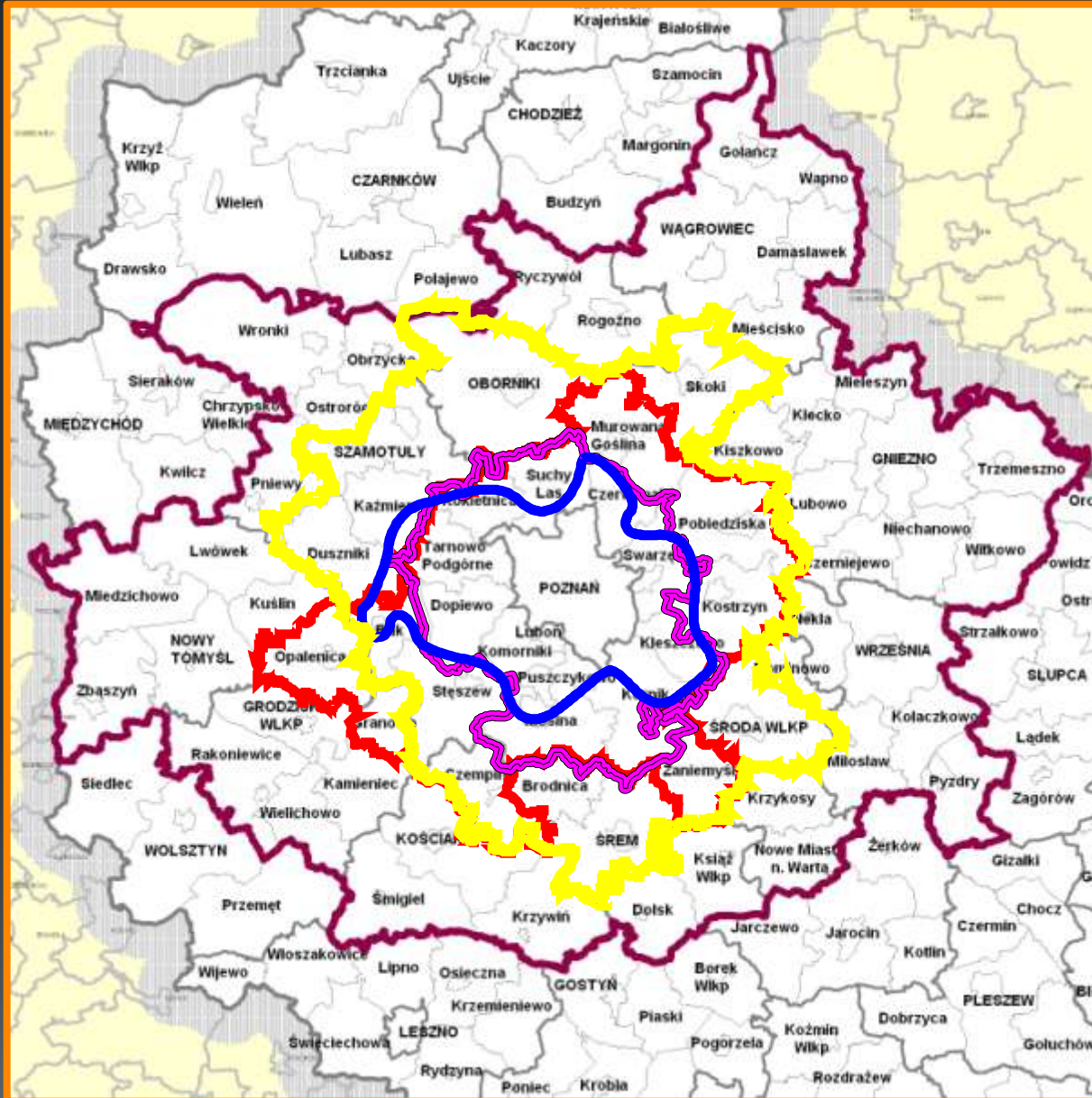

DELIMITACJA POZNAŃSKIEGO OBSZARU METROPOLITALNEGO. OD POMYSŁU DO PLANU.

Adam Derc

Jowita Maćkowiak

Wielkopolskie Biuro Planowania Przestrzennego w Poznaniu

- GRANICA OBSZARU PLANISTYCZNEGO AGLOMERACJI POZNAŃSKIEJ 1974 r.
- POZNAŃSKI OBSZAR METROPOLITALNY OPRAWOWANIE MPU 1995/96
- ZASIĘG ISTNIEJĄCY I KIERUNKI ROZWOJU OM - WBPP 1997 r.
- GRANICA AGLOMERACJI POZNAŃSKIEJ 2001 r.

ZAŁOŻENIA I ZASADY DELIMITACJI

- ❑ JAKO PODSTAWOWĄ JEDNOSTKĘ DELIMITACJI PRZYJĘTO GMINĘ, BĘDĄCĄ NAJMNIEJSZĄ JEDNOSTKĄ STATYSTYCZNĄ NTS 5
- ❑ ANALIZIE PODDANE ZOSTAŁY WSZYSTKIE GMINY Z POWIATU POZNAŃSKIEGO ORAZ GMINY Z 10 POWIATÓW GO OTACZAJĄCYCH
- ❑ GRANICE OBSZARU METROPOLITALNEGO SĄ CIĄGŁE I OPARTE O GRANICE GMIN
- ❑ ZASADA BEZPOŚREDNIEGO SĄSIEDZTWA
- ❑ ZASADA CIĄGŁOŚCI
- ❑ ZASADA ZWARTOŚCI
- ❑ ZASADA ROZŁĄCZNOŚCI

KRYTERIA DELIMITACJI

□ KRYTERIUM SPOŁECZNO – GOSPODARCZE

- GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA
- DYNAMIKA ZMIAN LICZBY LUDNOŚCI W LATACH 1996- 2003
- SALDO MIGRACJI LUDNOŚCI W LATACH 1996- 2003
- DYNAMIKA PRZYROSTU LICZBY MIESZKAŃ W LATACH 1996- 2003
- UDZIAŁ LUDNOŚCI UTRZYMUJĄCEJ SIĘ ZE ŹRÓDEŁ POZAROLNICZYCH W LICZBIE LUDNOŚCI OGÓŁEM (2002 r.)
- UDZIAŁ LUDNOŚCI UTRZYMUJĄCEJ SIĘ ZE ŹRÓDEŁ POZAROLNICZYCH W LICZBIE LUDNOŚCI PRACUJĄCEJ (2002 r.)
- LICZBA SPÓŁEK Z UDZIAŁEM KAPITAŁU ZAGRANICZNEGO NA 1000 MIESZKAŃCÓW (2003 r.)
- DYNAMIKA ZMIAN LICZBY SPÓŁEK Z UDZIAŁEM KAPITAŁU ZAGRANICZNEGO W LATACH 1996-2003
- LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ W SEKTORZE PRYWATNYM NA 1000 MIESZKAŃCÓW (2003 r.)
- DYNAMIKA ZMIAN LICZBY PRZEDSIĘBIORSTW PRYWATNYCH (BEZ SPÓŁEK Z UDZIAŁEM KAPITAŁU ZAGRANICZNEGO) W LATACH 1996-2003
- LICZBA ZATRUDNIONYCH W USŁUGACH RYNKOWYCH (2003 r.)
- LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ DZIAŁAJĄCYCH W POŚREDNICTWIE FINANSOWYM, OBSŁUDZE NIERUCHOMOŚCI I FIRM, NAUCE, HANDLU I NAPRAWACH ORAZ HOTELACH I RESTAURACJACH (2003 r.)
- POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH (2003 r.)
- ZMIANA W UŻYTKOWANIU GRUNTÓW – POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH W LATACH 1996-2003
- ODSETEK GOSPODARSTW ROLNYCH I DZIAŁEK ROLNYCH O POWIERZCHNI DO 2 ha (2002 r.)

KRYTERIA DELIMITACJI

❑ KRYTERIUM DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ

- DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA, WYRAŻONA IZOCHRONĄ 30 MINUT DOJAZDU ŚRODKAMI KOMUNIKACJI ZBIOROWEJ (KOLEJOWEJ I AUTOBUSOWEJ) DO CENTRUM METROPOLII, ODNIESIONA WZGLĘDEM ODLEGŁOŚCI 10, 30, 50 km OD CENTRUM METROPOLII
- DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA WYRAŻONA IZOCHRONĄ 60 MINUT DOJAZDU ŚRODKAMI KOMUNIKACJI INDYWIDUALNEJ DO CENTRUM METROPOLII, ODNIESIONA WZGLĘDEM ODLEGŁOŚCI 10, 30, 50 km OD CENTRUM METROPOLII

❑ KRYTERIUM ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

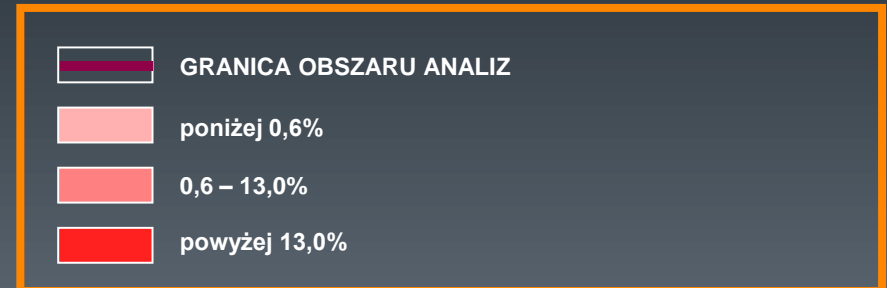
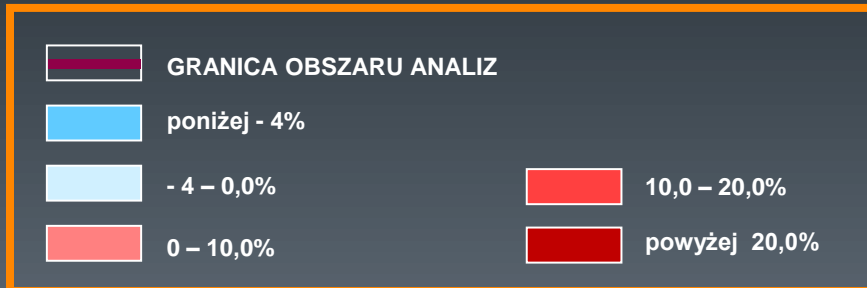
WALORYZACJA ŚRODOWISKOWA

- PROCENTOWY UDZIAŁ POWIERZCHNI OBJĘTYCH FORMAMI OCHRONY PRZYRODY W GMINACH (2003 r.)
- WSKAŹNIK LESISTOŚCI W GMINACH (2003 r.)
- PROCENTOWY UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW KWALIFIKUJĄCE SIĘ DO ZALESIEŃ (2000 r.)
- WALORYZACJA ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ (2003 r.)
- PROCENTOWY UDZIAŁ POWIERZCHNI TRWAŁYCH UŻYTKÓW ZIELONYCH W GMINACH (2003 r.)

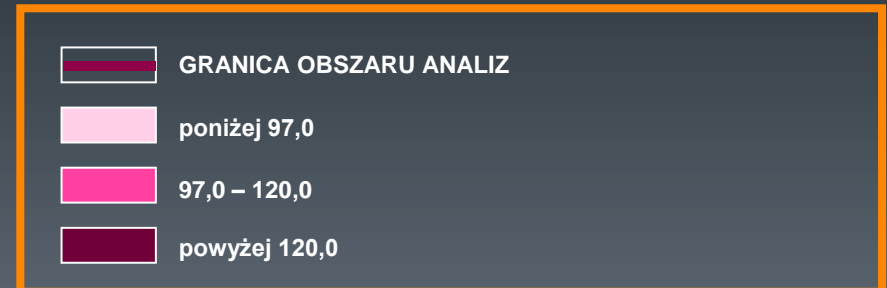
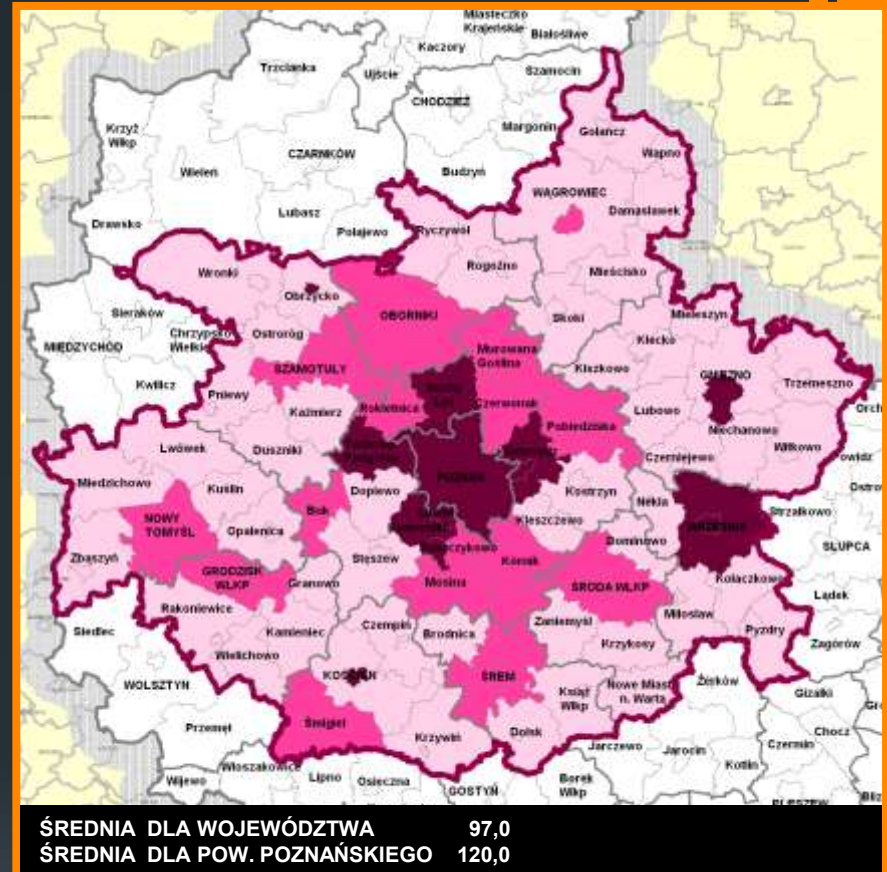
PRZYRODNICZE STRUKTURY PRZESTRZENNE

- UKŁAD ZLEWNIOWY
- SYSTEM PRZYRODNICZY
- FITOKOMPLEKSY KRAJOBRAZOWE

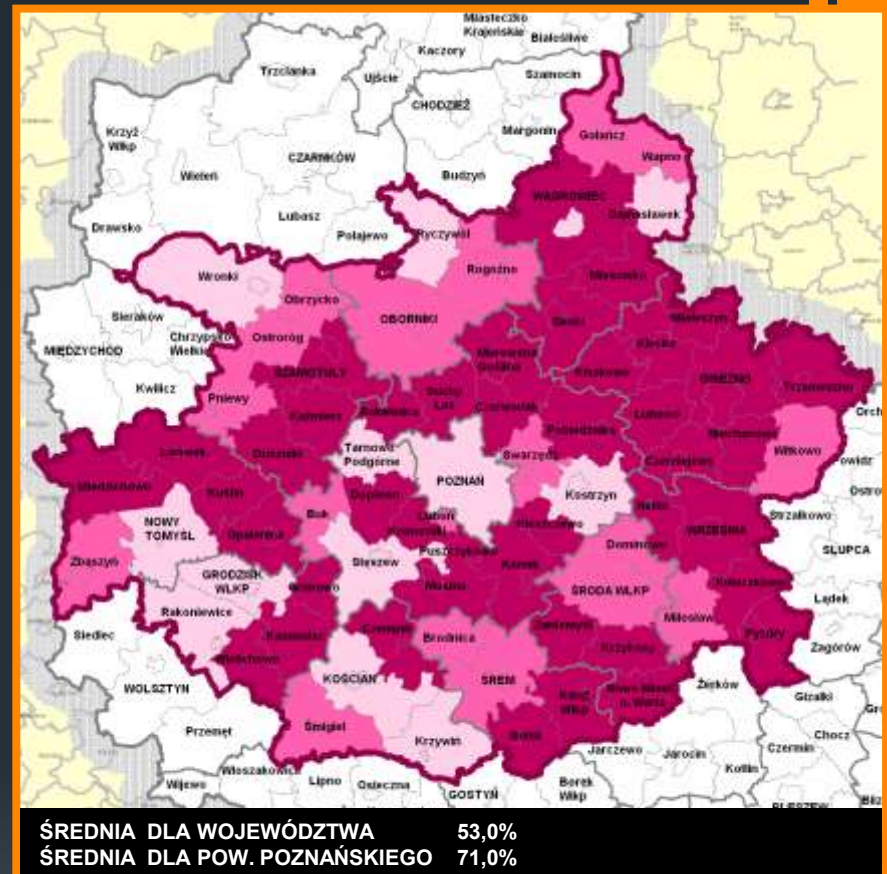
DYNAMIKA ZMIAN LICZBY LUDNOŚCI W LATACH 1996- 2003

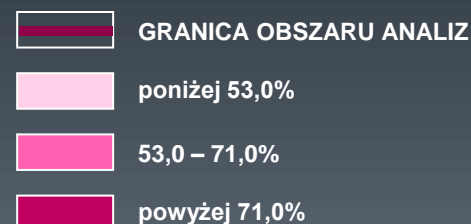
LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ W SEKTORZE PRYWATNYM NA 1000 MIESZKAŃCÓW (2003 r.)

DYNAMIKA ZMIAN LICZBY PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ W SEKTORZE PRYWATNYM W LATACH 1996-2003

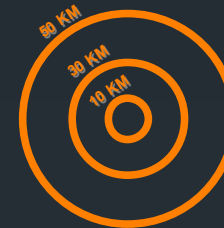
ŚREDNIA DLA WOJEWÓDZTWA 53,0%
 ŚREDNIA DLA POW. POZNAŃSKIEGO 71,0%

DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA

KOMUNIKACJA KOLEJOWA

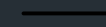
IZOLINIE ODLEGŁOŚCI
10, 30, 50 km od centrum metropolii

IZOCHRONA 30 MINUT DLA
KOMUNIKACJI KOLEJOWEJ

AUTOSTRADA

POZOSTAŁE DROGI KOŁOWE

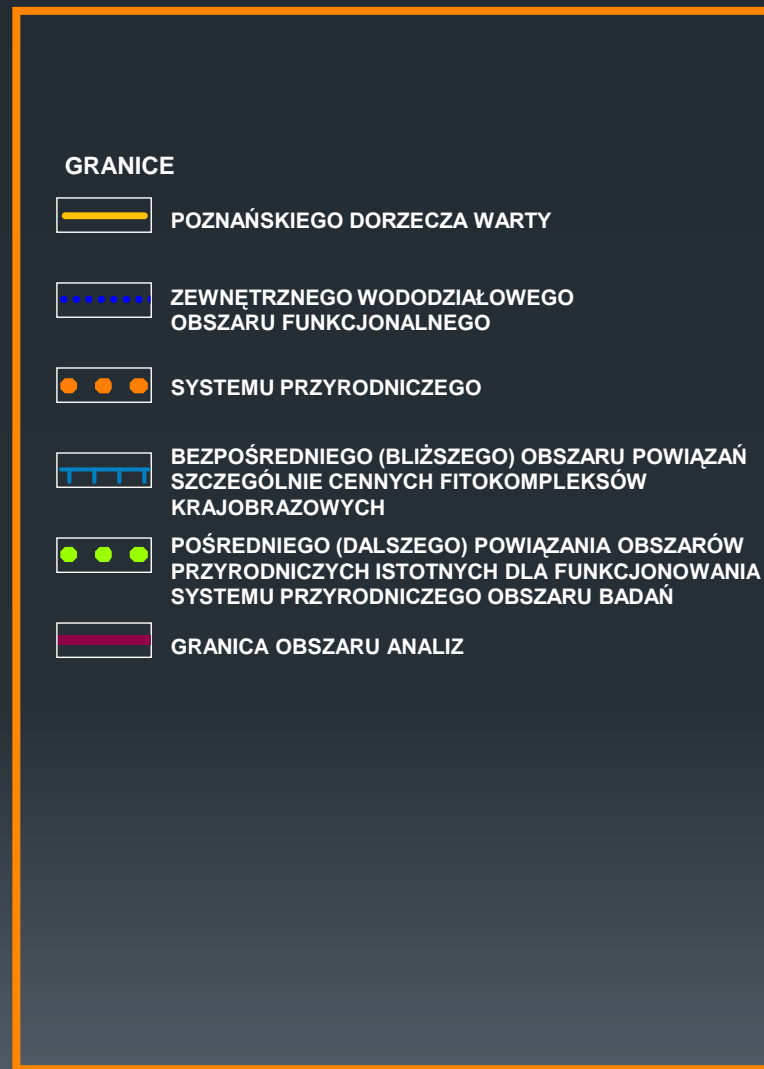

LINIE KOLEJOWE

GMINY ZNAJDUJĄCE SIĘ W ZASIĘGU
OBSŁUGI KOMUNIKACJĄ KOLEJOWĄ

PRZYRODNICZE JEDNOSTKI FUNKCJONALNE - SYNTeza

KRYTERIA

SPOŁECZNO - GOSPODARCZE

DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ

ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

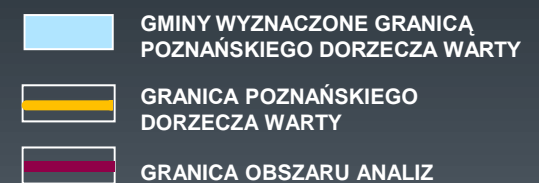
NATĘŻENIE CECH METROPOLITALNYCH

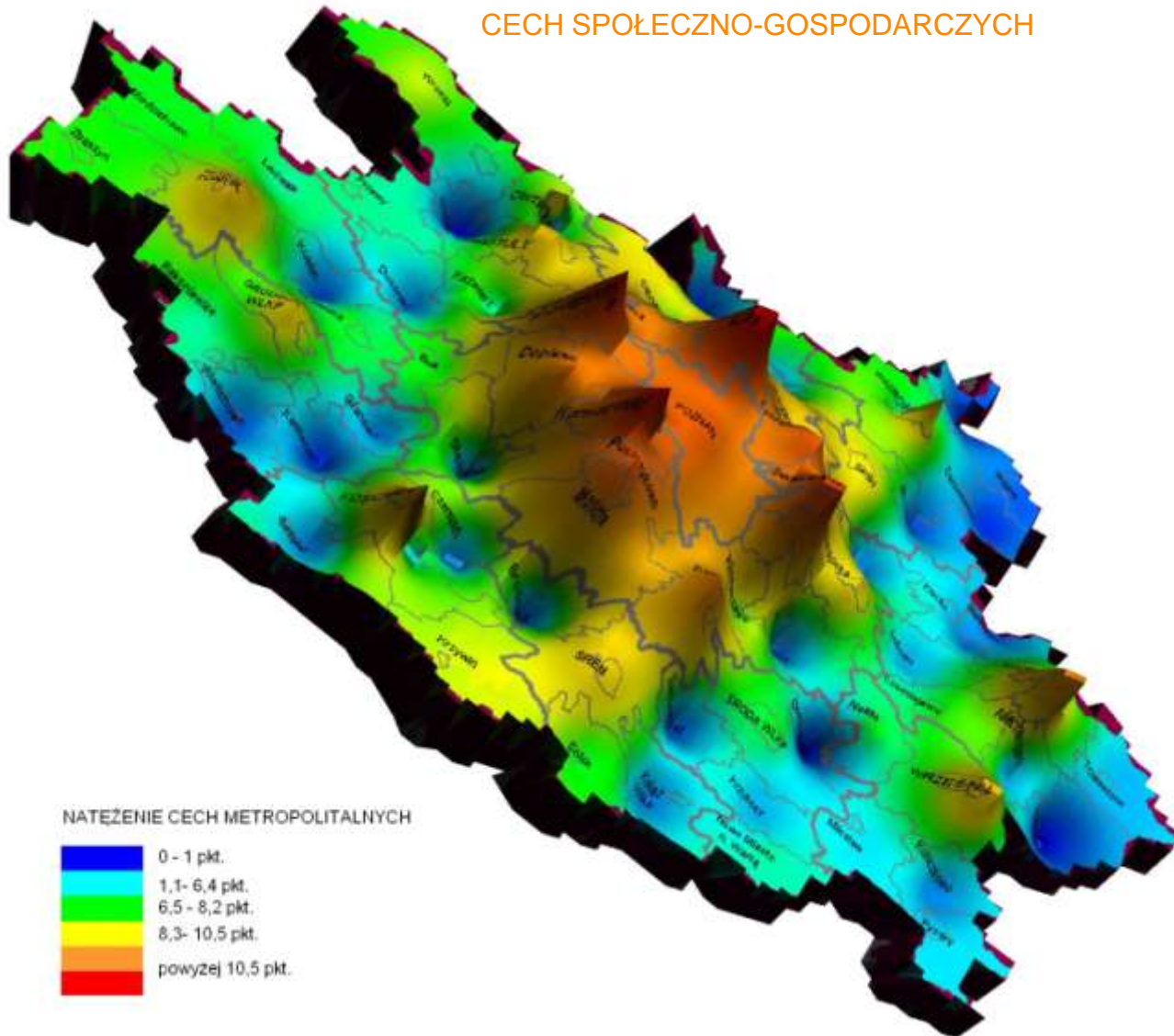
WALORYZACJA BADANYCH CECH

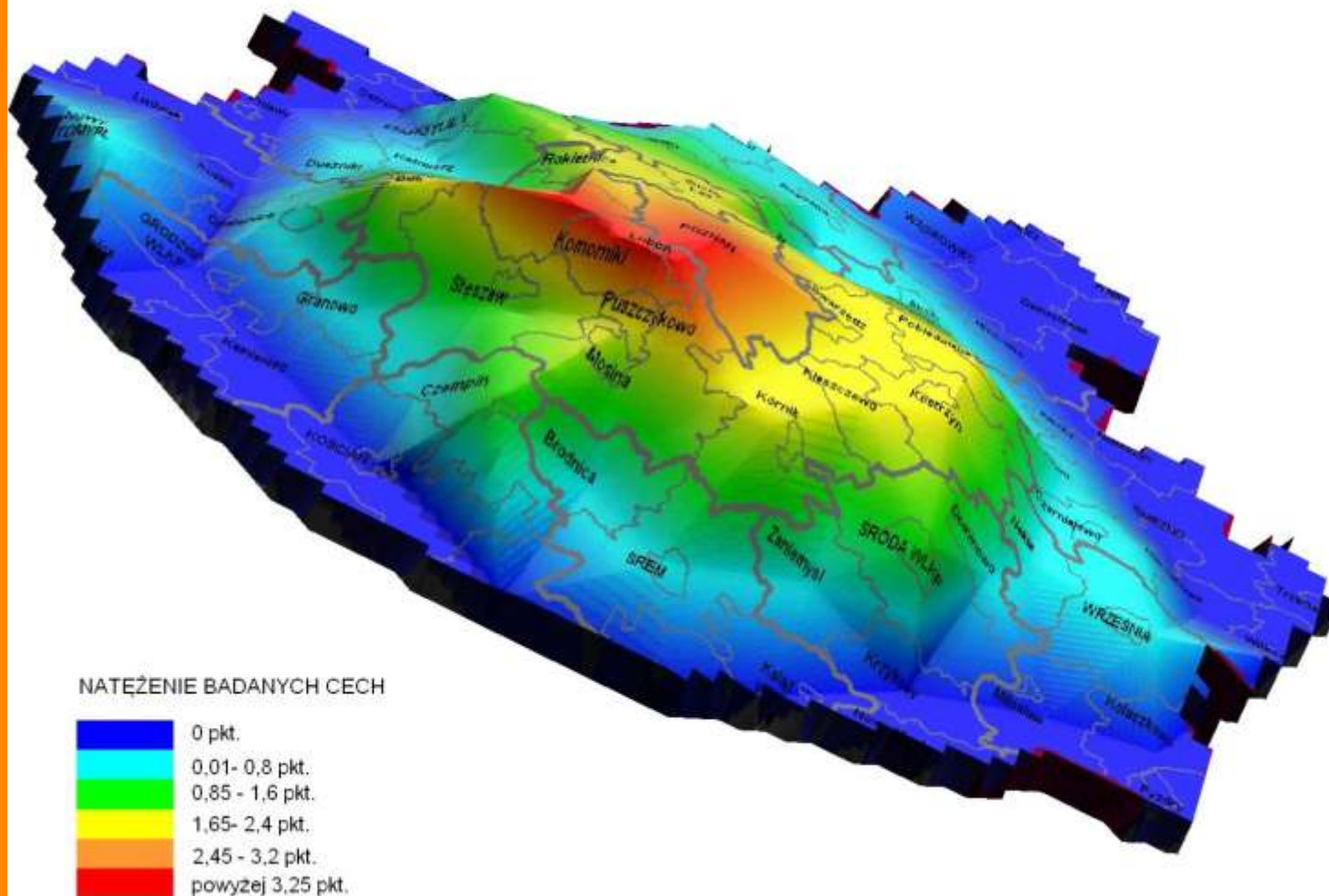
WALORYZACJA BADANYCH CECH

TRÓJWYMIAROWA INTERPOLACJA WARTOŚCI
CECH SPOŁECZNO-GOSPODARCZYCH

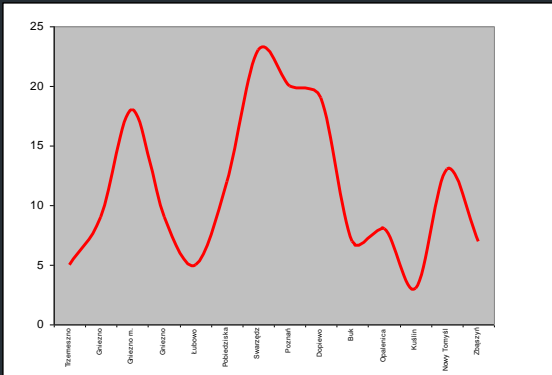
TRÓJWYMIAROWA INTERPOLACJA
DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ

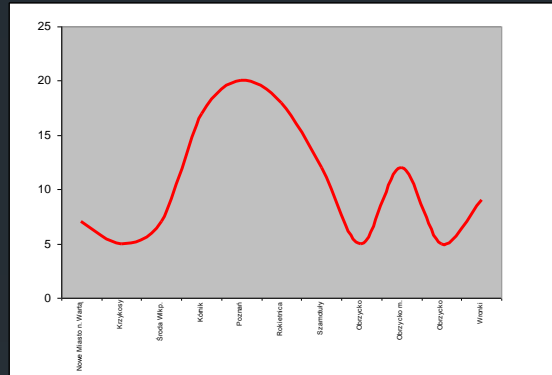
WALORYZACJA CECH SPOŁECZNO – GOSPODARCZYCH
PRZEKROJE BADANEGO OBSZARU

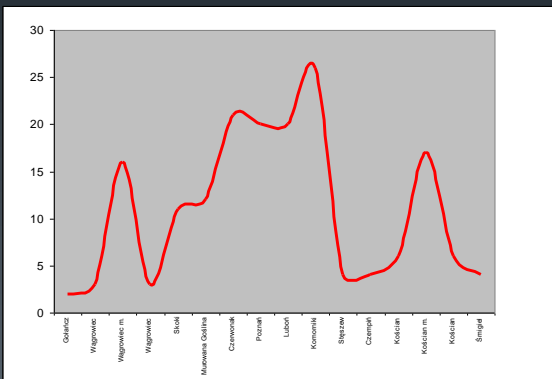
Przekrój A-A

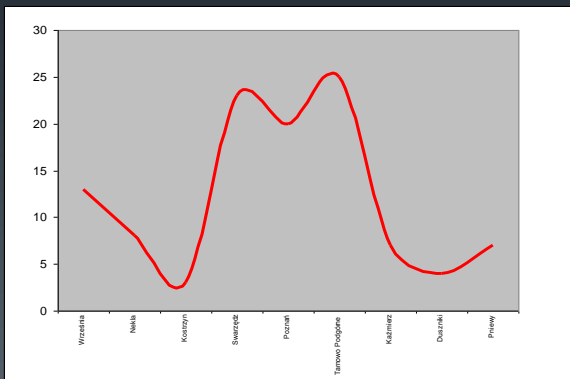
Przekrój B-B

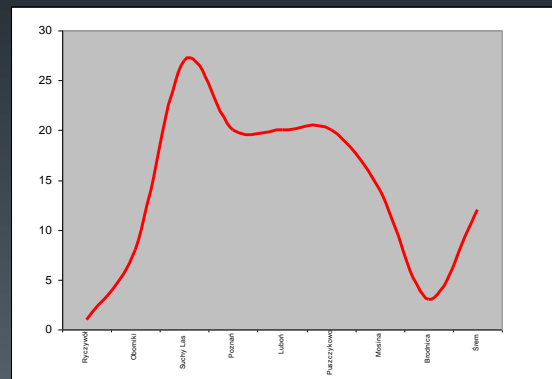
Przekrój D-D

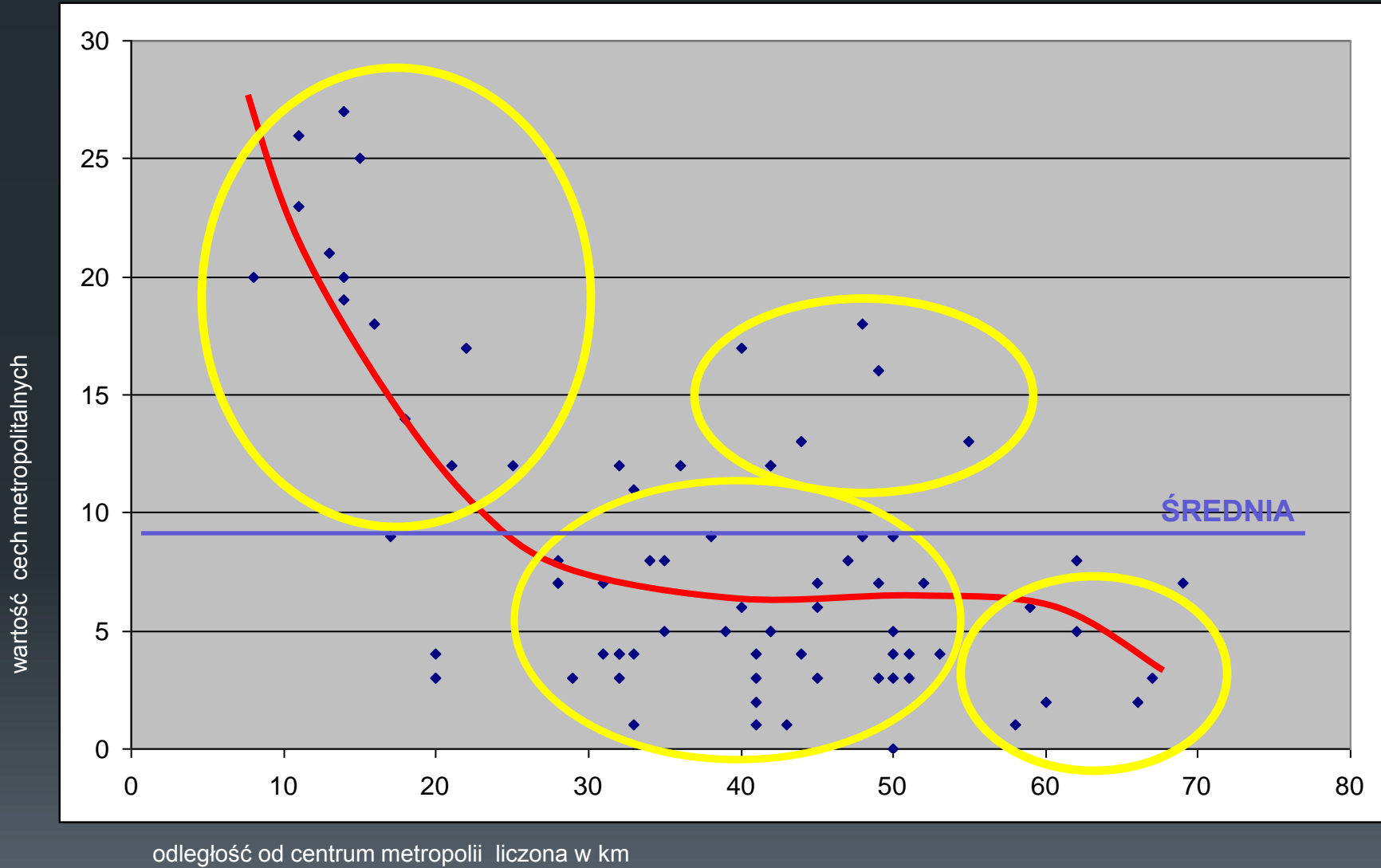
Przekrój E-E

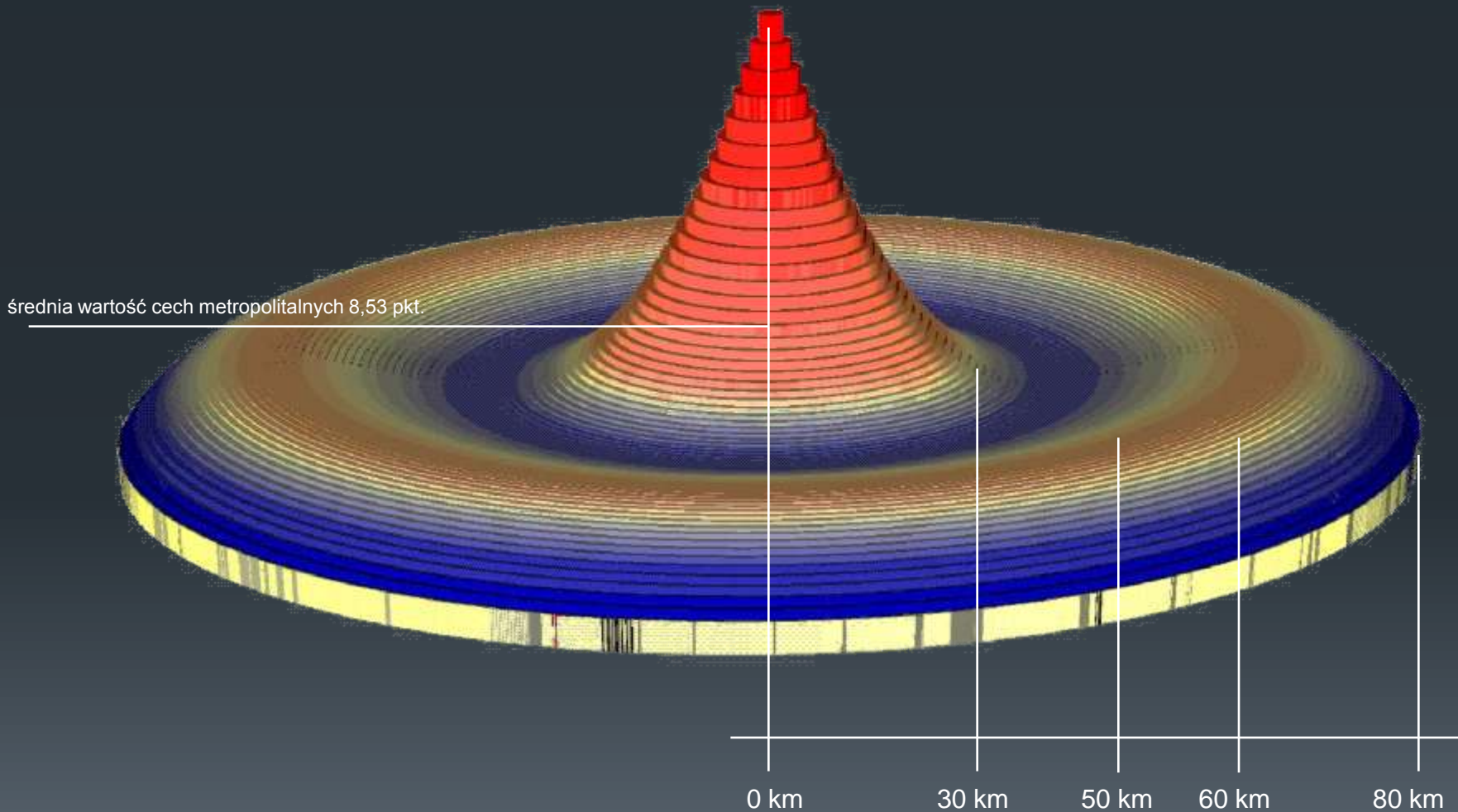
Przekrój C-C

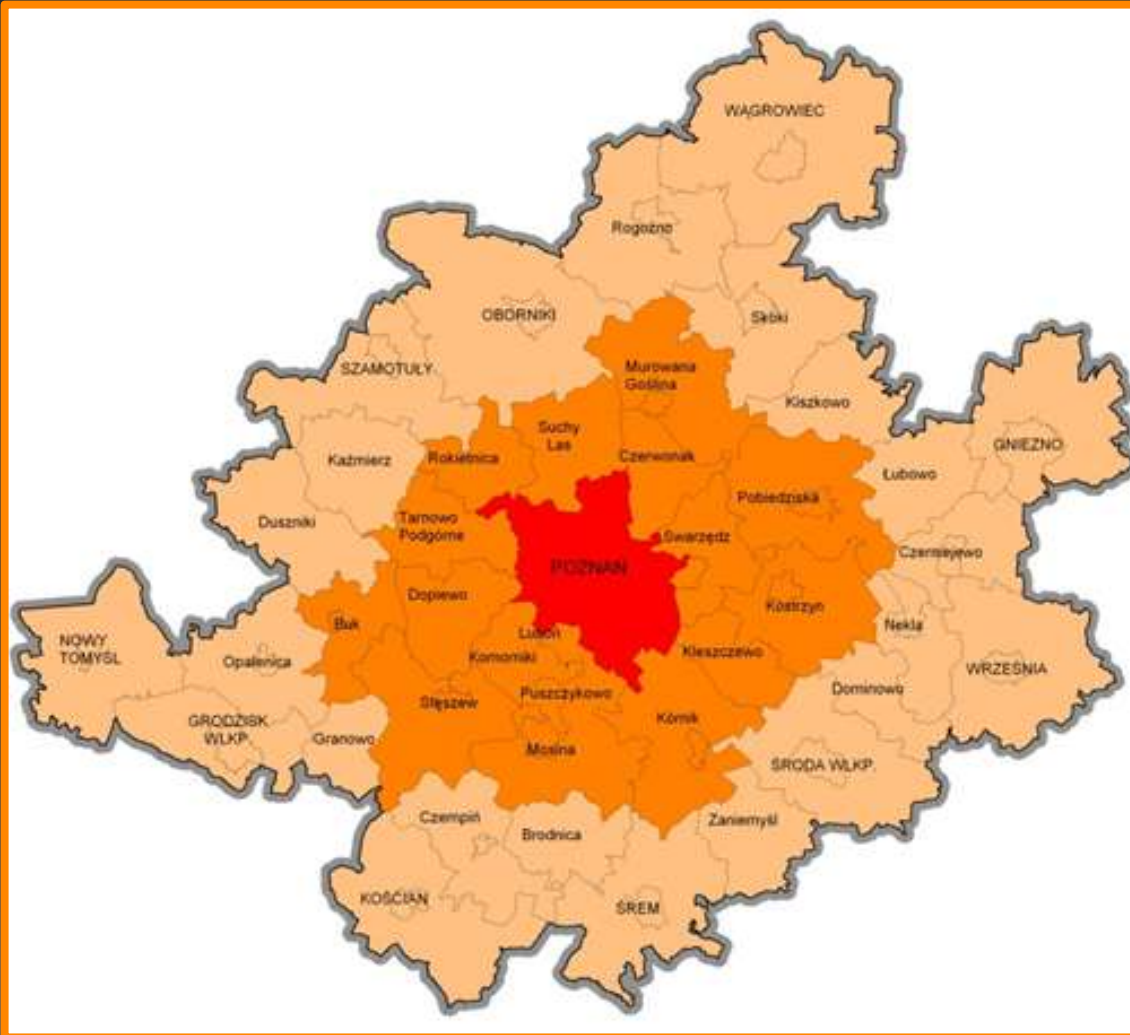
WSPÓLZALEŻNOŚĆ CECH METROPOLITALNYCH I ODLEGŁOŚCI OD CENTRUM METROPOLII

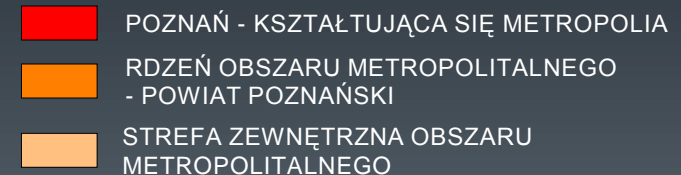
TRÓJWYMIAROWY MODEL ROZKŁADU CECH METROPOLITALNYCH

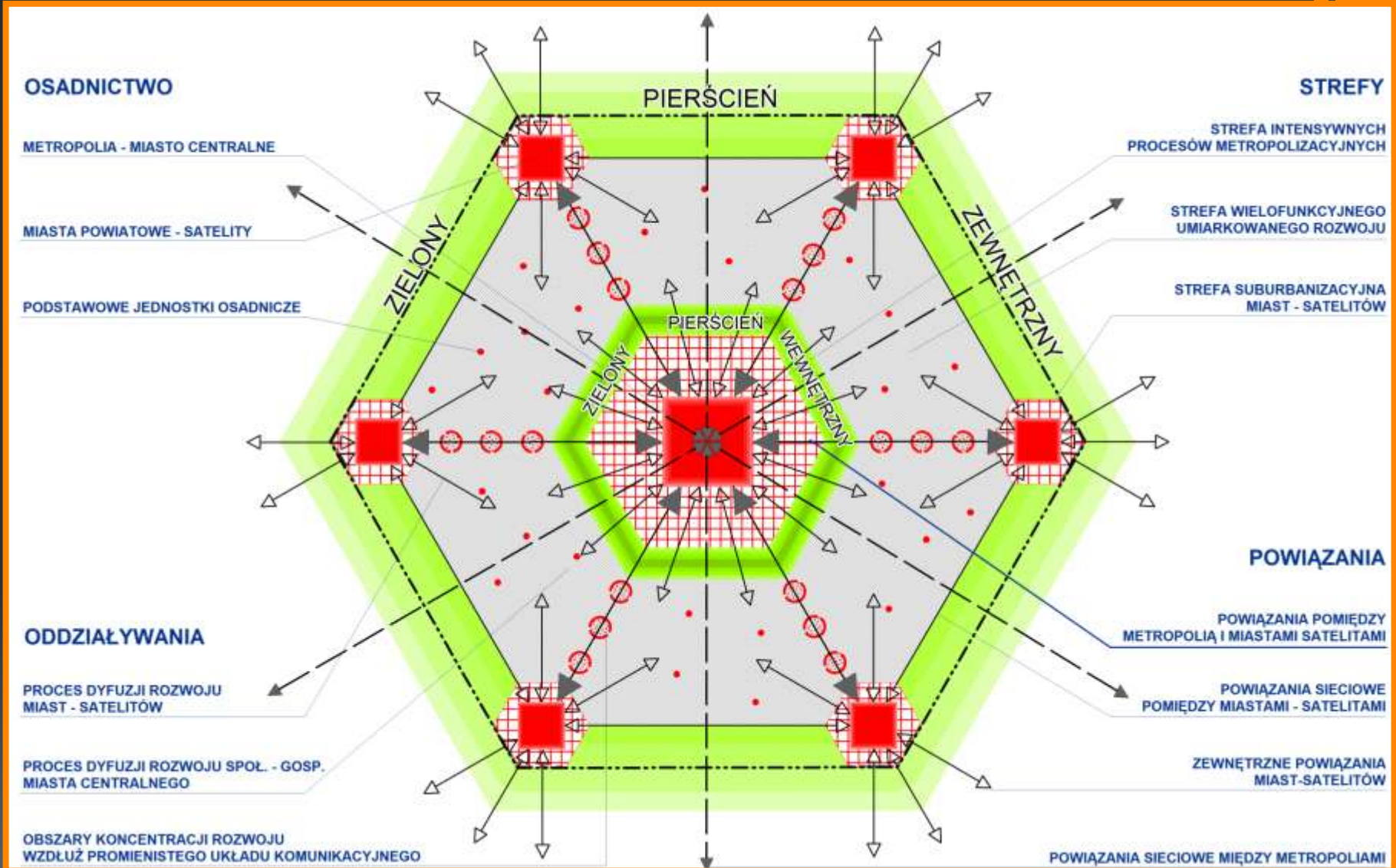
ZDELIMITOWANY OBSZAR METROPOLITALNY

- Do obszaru metropolitalnego zaliczono 45 jednostek gminnych o zróżnicowanym statusie administracyjnym
 - * 6 gmin miejskich,
 - * 21 gmin miejsko – wiejskich,
 - * 18 gmin wiejskich.
- Powierzchnia obszaru metropolitalnego wynosi 6205 km²

TEORETYCZNY MODEL ROZWOJU POZNAŃSKIEGO OBSZARU METROPOLITANEGO

MODEL ROZWOJU POZNAŃSKIEGO OBSZARU METROPOLITANEGO

OSADNICTWO

METROPOLIA - MIASTO CENTRALNE

MIASTA POWIATOWE - SATELITY

PODSTAWOWE JEDNOSTKI OSADNICZE

GRANICA OBSZARU METROPOLITANEGO

ZIELONY PIERŚCIEŃ WEWNĘTRZNY

ZIELONY PIERŚCIEŃ ZEWNĘTRZNY

ODDZIAŁYWANIA

PROCES DYFUZJI ROZWOJU
MIAST - SATELIT

PROCES DYFUZJI ROZWOJU SPÓŁ. - GOSP.
MIASTA CENTRALNEGO

OBSZARY KONCENTRACJI ROZWOJU
WZDŁUŻ PROMIENISTEGO UKŁADU
KOMUNIKACYJNEGO

STREFY

STREFA INTENSYWNYCH
PROCESÓW METROPOLIZACYJNYCH

STREFA WIELOFUNKCYJNEGO
UMIARKOWANEGO ROZWOJU

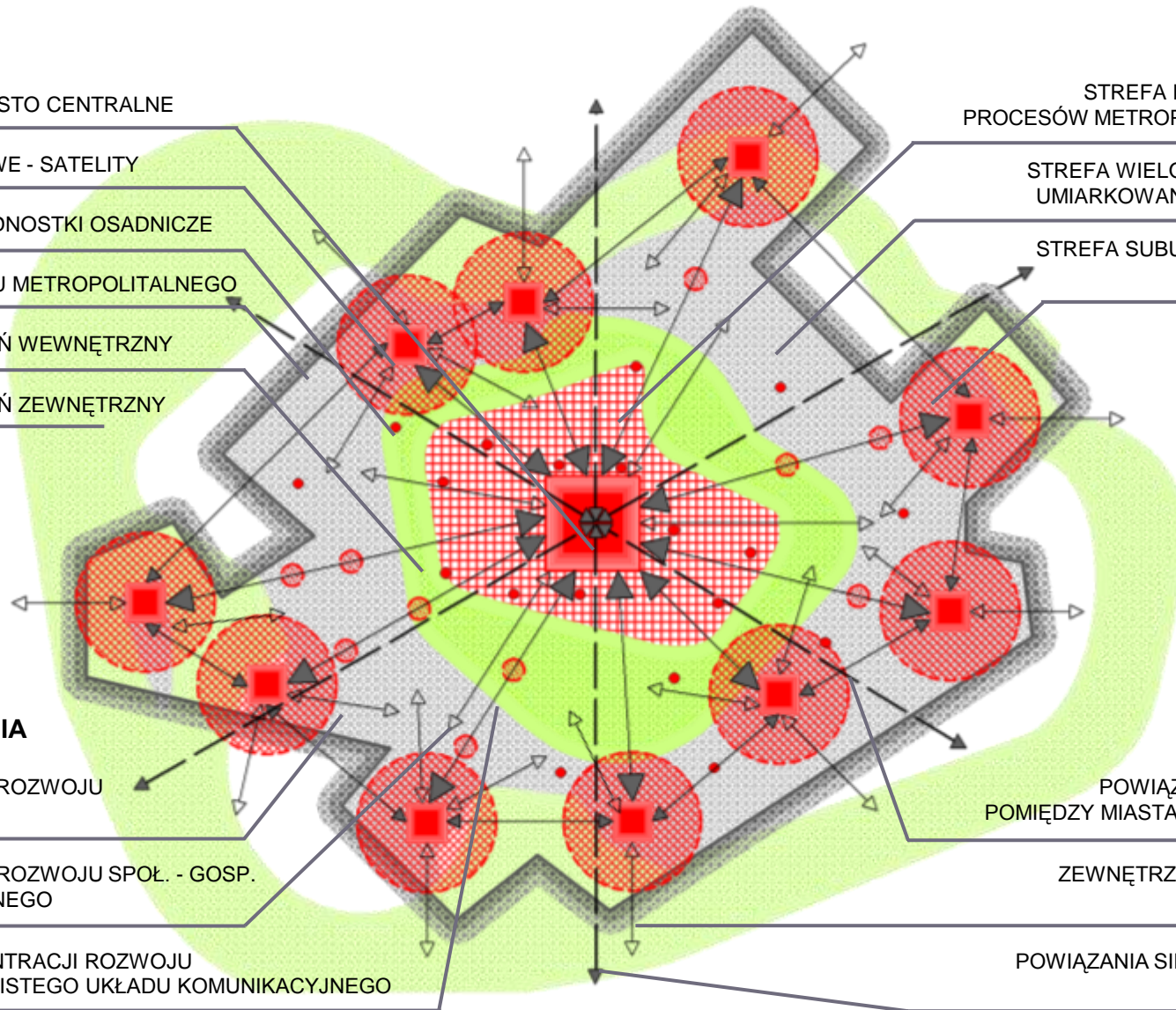
STREFA SUBURBANIZACYJNA
MIAST - SATELIT

POWIĄZANIA

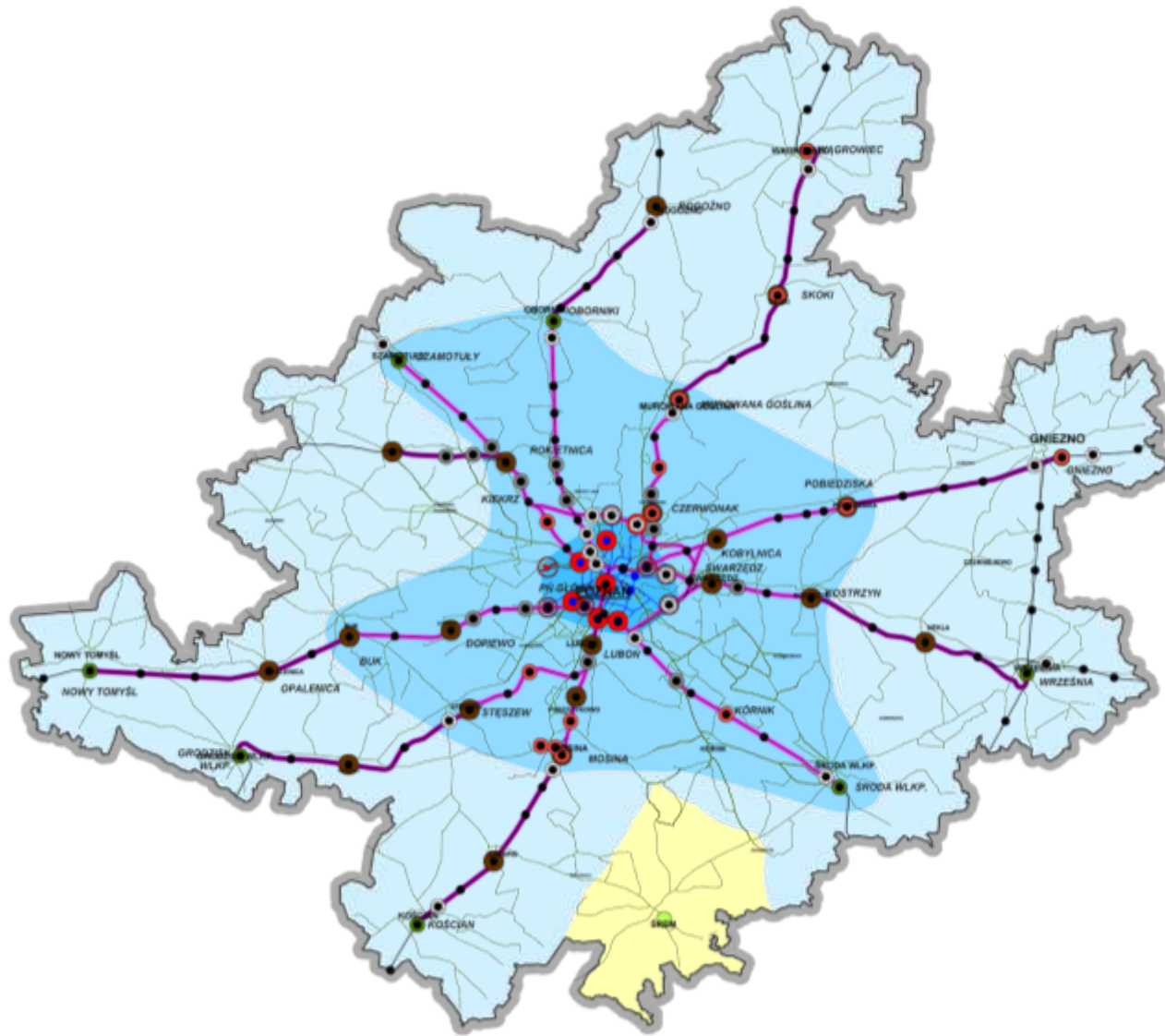
POWIĄZANIA SIECIOWE
POMIĘDZY MIASTAMI - SATELITAMI

ZEWNĘTRZNE POWIĄZANIA
MIAST - SATELIT

POWIĄZANIA SIECIOWE MIĘDZY
METROPOLIAM

MODEL KOMUNIKACJI ZBIOROWEJ

SIEĆ KOMUNIKACJI ZBIOROWEJ

- LINIE KOLEJOWE W UKŁADZIE DOCELOWYM
- SIEĆ TRAMWAJOWA W UKŁADZIE DOCELOWYM
- PODMIEJSKIE LINIE AUTOBUSOWE
- ODCINKI LINII O CZĘSTOTLIWOŚCI KURSOWANIA KOLEI CO 30 MINUT
- ODCINKI LINII O CZĘSTOTLIWOŚCI KURSOWANIA KOLEI CO 60 MINUT

PUNKTY PRZEZIADKOWE

- ISTNIEJĄCE STACJE I PRZYSTANKI KOLEJOWE
- PROJEKTOWANE STACJE I PRZYSTANKI KOLEJOWE DO REALIZACJI W PIERWSZEJ KOLEJNOŚCI
- PROJEKTOWANE STACJE I PRZYSTANKI KOLEJOWE DO REALIZACJI W DRUGIEJ KOLEJNOŚCI
- STACJE I PRZYSTANKI KOLEJOWE O FUNKCJI REKREACYJNEJ
- GŁÓWNE MIASTA SYSTEMU KOLEI METROPOLITALNEJ
- MIASTO OBSŁUGIWANE WYŁĄCZNIE KOMUNIKACJĄ AUTOBUSOWĄ
- GŁÓWNE PUNKTY PRZEZIADKOWE W RELACJACH WEWNĘTRZNYCH POZNAŃ (KOMUNIKACJA MIEJSKA)
- PUNKTY PRZEZIADKOWE I STOPNIA W RELACJACH ZEWNĘTRZNYCH (KOLEJ / TRAMWAJ / P&R)
- PUNKTY PRZEZIADKOWE I STOPNIA W RELACJACH ZEWNĘTRZNYCH (PORT LOTNICZY / KOLEJ / P&R)
- PUNKTY PRZEZIADKOWE II STOPNIA W RELACJACH ZEWNĘTRZNYCH (KOLEJ / TRAMWAJ / P&R / TRAMWAJ)
- GŁÓWNE LOKALNE PUNKTY PRZEZIADKOWE

STREFY FUNKCJONOWANIA KOMUNIKACJI ZBIOROWEJ

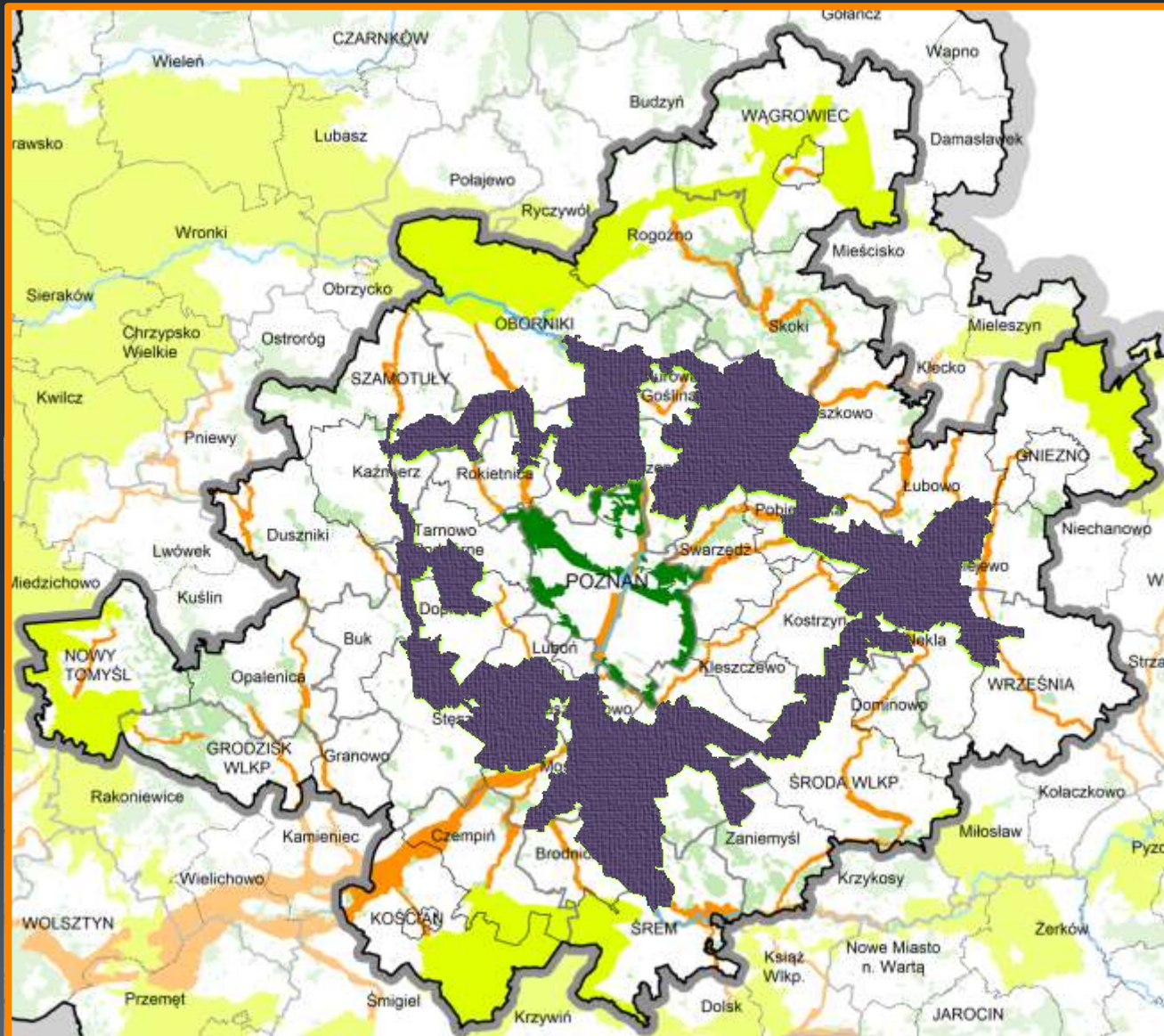
STREFY OBSŁUGI POM W OPARCIU O KOLEJ METROPOLITALNĄ

- I - STREFA POWIĄZAŃ WEWNĘTRZNYCH POZNAŃ
- II - STREFA INTENSYWNYCH POWIĄZAŃ ZEWNĘTRZNYCH W RELACJACH POZNAŃ - GMINY POM
- III - STREFA EKSTENSYWNYCH POWIĄZAŃ ZEWNĘTRZNYCH W RELACJACH POZNAŃ - GMINY POM Z UDZIAŁEM KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ

STREFA OBSŁUGI POM W OPARCIU O KOMUNIKACJĘ AUTOBUSOWĄ

- IV - STREFA ZEWNĘTRZNYCH POWIĄZAŃ KOMUNIKACJĄ AUTOBUSOWĄ

ZIELONE PIERŚCIENIE

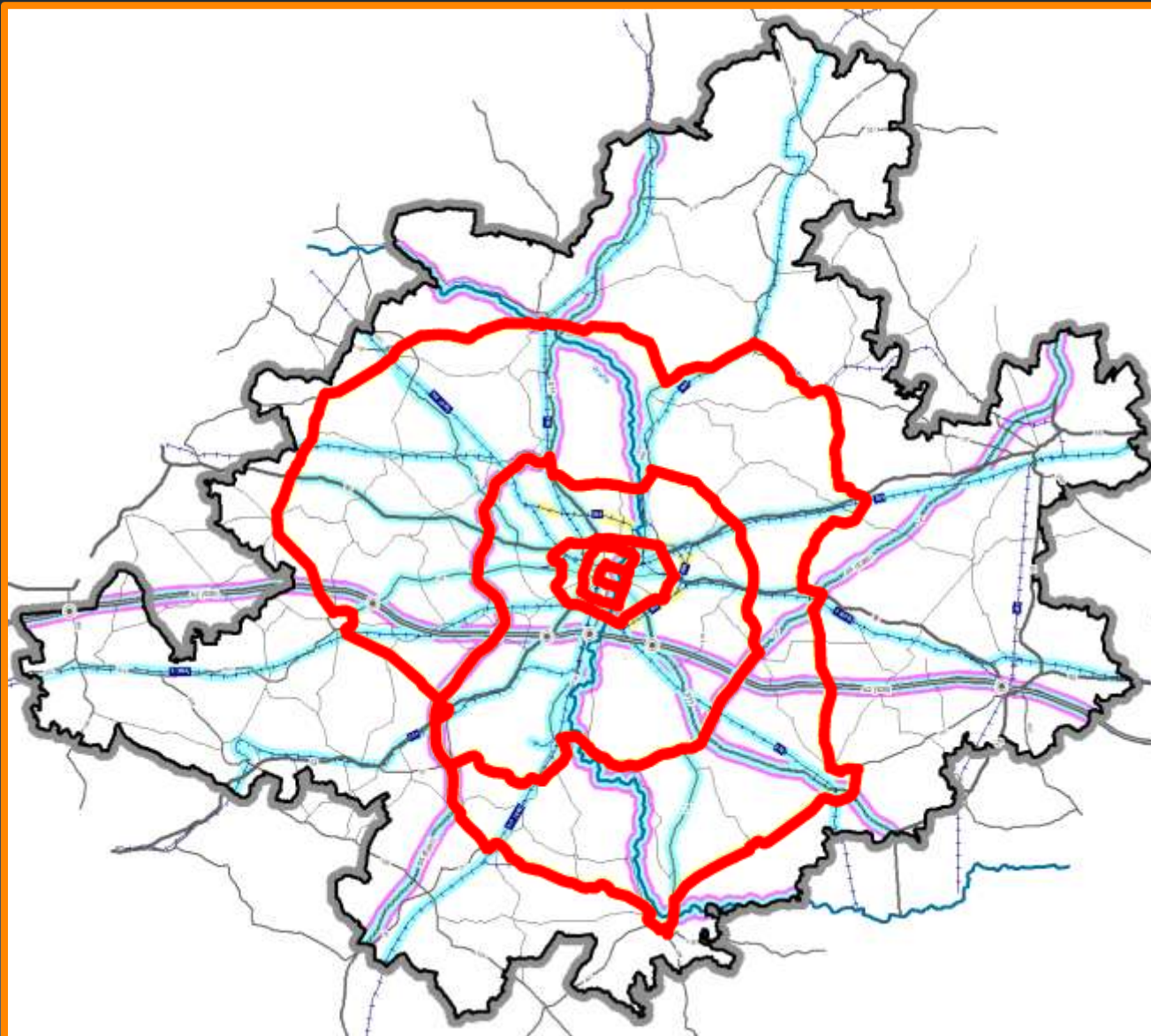
ZIELONE PIERŚCIENIE

- WEWNĘTRZNY - PODMIEJSKI
- ZEWNĘTRZNY - REGIONALNY

PRZYRODNICZE POWIĄZANIA PRZESTRZENNE ZIELONYCH PIERŚCIENI

- KLINOWO-PIERŚCIENIOWY SYSTEM ZIELENI POZNAŃA
- ŁĄCZNIKI MIĘDZY PIERŚCIENIAMI

PIERŚCIENIOWO - PASMOWY UKŁAD KOMUNIKACYJNY

ELEMENTY UKŁADU KOMUNIKACYJNEGO

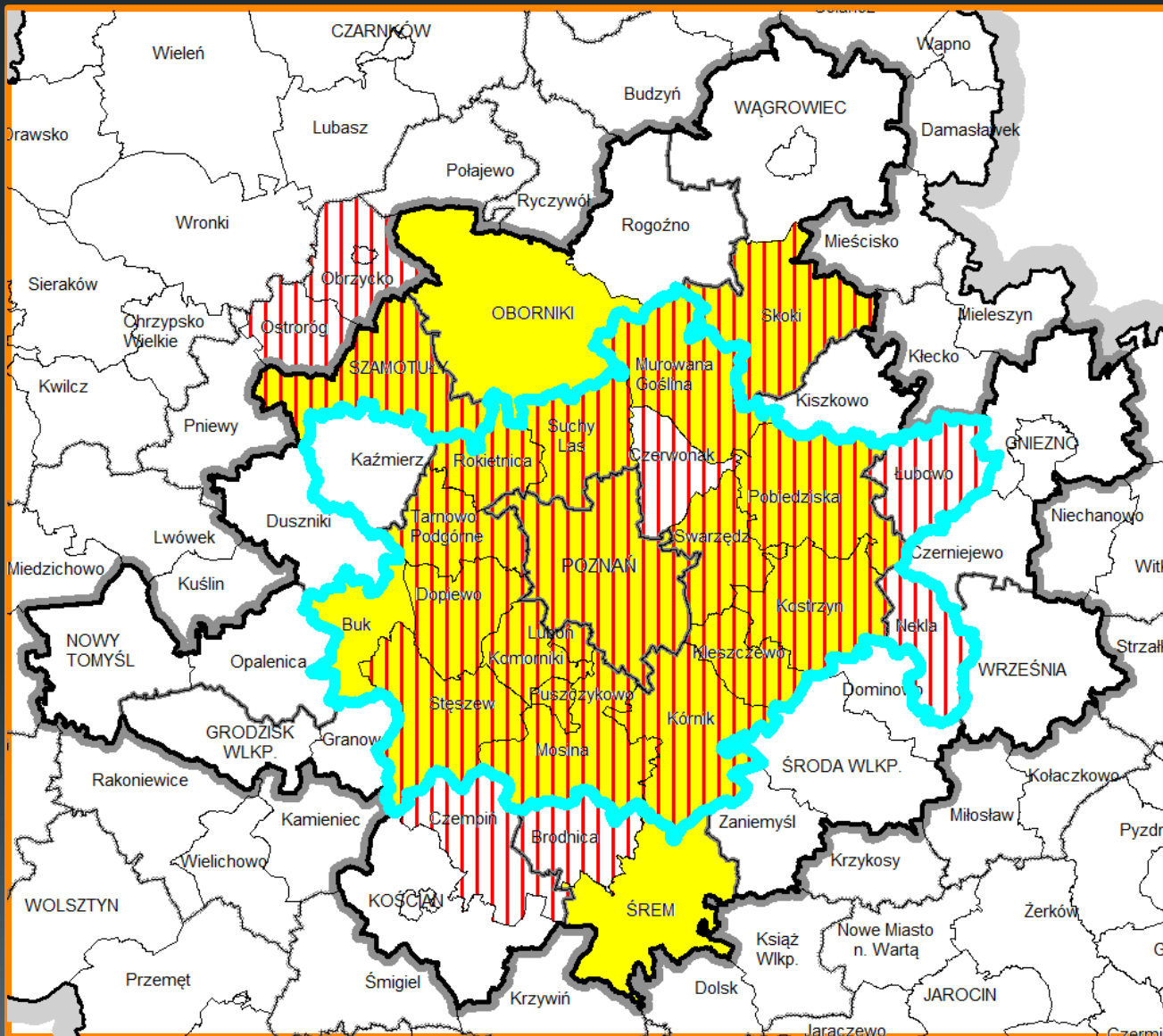
- OSIE KOMUNIKACYJNE
- ELEMENTY PIERŚCIENIOWE
- ELEMENTY PASMOWE

SIEĆ KOMUNIKACYJNA

- AUTOSTRADA A2
- DROGI EKSPRESOWE
- POZOSTAŁE DROGI KRAJOWE
- DROGI WOJEWÓDZKIE
- WYBRANE DROGI POWIATOWE
- LINIE KOLEJOWE
- DROGA WODNA WARTA

WNIOSKI

- ❑ PODSTAWOWĄ JEDNOSTKĄ DELIMITACJI POWINNA BYĆ GMINA - NAJMNIEJSZA JEDNOSTKA STATYSTYCZNA NTS 5;
- ❑ NALEŻY ZASTOSOWAĆ CZTERY ZASADY SPÓJNEJ TOPOLOGII: BEZPOŚREDNIEGO SĄSIEDZTWA, CIĄGŁOŚCI, ZWARTOŚCI, ROZŁĄCZNOŚCI;
- ❑ NALEŻY WYKORZYSTAĆ BAZĘ AKTUALNYCH DANYCH STATYSTYCZNYCH;
- ❑ DANE STATYSTYCZNE NALEŻY UZUPEŁNIĆ POWIĄZANAMI FUNKCJONALNYMI I PRZESTRZENNYMI.
- ❑ DELIMITACJA FUNKCJONALNA MA PRZEWAGĘ NAD DELIMITACJĄ STATYSTYCZNĄ LUB POLITYCZNĄ

AKTUALNY ZASIĘG TERYTORIALNY STOWARZYSZENIA METROPOLIA POZNAŃ

DELIMITACJA SZERSZYCH STREF MIEJSKICH (LUZ) na podstawie wyników badania Przepływy ludności związane z zatrudnieniem (Departament Badań Regionalnych i Środowiska GUS)

DELIMITACJA MIEJSKICH OBSZARÓW FUNKCJONALNYCH STOLIC WOJEWÓDZTW prof. dr hab. Przemysław Śleszyński

„Mówiąc o Aglomeracji Poznańskiej mówimy o morfologicznej aglomeracji, tej silnie urbanizującej się, ale w inicjatywie metropolitalnej biorą też udział gminy z ościennych powiatów. To również jest cenne, bo są i takie projekty, które na pewno wykraczają poza granice Aglomeracji.”

„Inicjatywa metropolitalna związana jest z silną redystrybucją ludności, a w ślad za tym funkcji zabudowy na tereny podmiejskie, które dotyczą nie tylko pierwszego i drugiego [pierścienia gmin] ale i wykraczają poza powiat.”

*prof. T. Kaczmarek – Dyrektor Centrum Badań Metropolitalnych
Spotkanie Metropolitalnego Forum Planowania Przestrzennego w ramach Akademii Metropolitalnej
18 października 2012 r.*

Dziękuję za uwagę

a.derc@wbpp.poznan.pl
j.mackowiak@wbpp.poznan.pl